

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

ÇAMYAR VE BERKTAŞ – TÜRKİYE

(Başvuru no. 41959/02)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

15 Şubat 2011

İşbu karar AİHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan 41959/02 no'lu davanın nedeni, Elif Çamyar ve Nevin Berktaş ("başvuranlar") adlı iki Türk vatandaşının, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 7 Ekim 2002 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin - AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvurdur.

Hukuki yardım verilen başvuranlar Berlin'de avukatlık yapan V.D. Behrens ve İstanbul Barosu avukatlarından M. Filorinali ve Y. Başara tarafından temsil edilmiştir.

OLAYLAR

DAVANIN OLAYLARI

Sırasıyla 1968 ve 1958 doğumlu başvuranlar İstanbul'da ikamet etmektedir. Başvuran Elif Çamyar, İstanbul'da, bu başvuruya sebebiyet veren bir kitabı yayınlayan bir yayınevinin sahibidir. Başvuran Nevin Berktaş ise sözkonusu kitabın editörü ve yazarıdır.

• İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde açılan cezai kovuşturma

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı 25 Nisan 2000 tarihinde, başvuran Nevin Berktaş'ın yazıp, başvuran Elif Çamyar'ın yayınladığı, Türk cezaevi sistemini eleştiren *Hücreler* adında bir kitapla ilgili olarak soruşturma başlatmıştır. Kitap, Türkiye'deki cezaevlerindeki hücre sistemini eleştiren ve beşi başvuran Nevin Berktaş tarafından yazılmış olan dokuz makaleden oluşmaktadır. Başvuran Nevin Berktaş,

makalelerinde, gerek kişisel gerek diğer ülkelerden örnekler vermek suretiyle, hücre sisteminin kötü muameleye olanak sağladığını ve cezaevlerinde ölüme yol açtığını iddia etmektedir.

Kitap ayrıca, yasadışı silahlı TIKB (Bolşevik) örgütüyle bağlantılı oldukları gerekçesiyle mahkumiyet giyip, cezaevinde yatan kimselerce yazılmış dört makale de içermektedir. Bu dört makalede yazarlar, tutukluların tecrit edilmelerini, tutuklulara yapılan kötü muameleleri, kötü cezaevi koşullarını eleştirip, tutuklu olarak kişisel deneyimlerini anlatmaktadırlar. Ayrıca kitap, makalelerin dayanak aldığı gerçek olaylara ilişkin gazete kupürlerini içermektedir.

Cumhuriyet Savcısı, 23 Ekim 2000 tarihinde, kitabın belirli bölümlerinde, yayın yoluyla Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı hedef alan propaganda yapmak ve yasadışı silahlı TIKB (Bolşevik) örgütüne yardım ve yataklık yapmak suçuyla başvuranlar hakkında bir iddianame hazırlamıştır. Savcı, 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 5. maddesiyle 8. maddesinin 1, 2 ve 4. fıkraları ve Türk Ceza Kanunu'nun mülga 36. ve 169. maddelerine dayanmıştır. Hükümet, TIKB (Bolşevik)'in, Türkiye topraklarını bölüp, Marksist-Leninist ideolojiye dayalı bir siyasi rejim kurmak amacıyla bazı terör eylemlerine karıştığını kaydetmiştir. Türk iç hukukuna göre terör örgütü sınıfına giren örgüt, Kürt toplumu içinde ayrılıkçı propaganda yapmış, din ve bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa tahrik etmiştir.

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, 24 Ocak 2001 tarihinde yapılan ilk duruşmada, başvuranları, Cumhuriyet Savcısı'nın sunduğu iddianameye karşı savunmalarını vermeye çağırmıştır. Her iki başvuran da savunmalarını hazırlamak için kendilerine verilen sürenin uzatılmasını talep etmiştir. Başvuranlara, bir sonraki duruşmada savunmalarını sunmalarının beklendiği, aksi takdirde iddianameye ilişkin savunma haklarından vazgeçtiklerinin farz edileceği bildirilmiştir.

11 Nisan 2001 tarihinde yapılan ikinci duruşmada, başvuranlar bir uzatma daha istemişlerdir. Başvuran Elif Çamyar daha önce anlaşmasının bulunduğu yeni bir avukat tayin ettiğini, başvuran Nevin Berktaş ise avukatların cezaevini ziyaretleri sırasında üstlerinin aranması sebebiyle avukatıyla görüşmekte sorunlar yaşadığını iddia etmiştir. Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuranların sürenin uzatılması taleplerini reddetmiş, ara karara, esasa ilişkin kararlar beraber itiraz edilebileceğini bildirmiştir.

11 Temmuz 2001 ve 24 Ekim 2001 tarihlerinde görülen üçüncü ve dördüncü duruşmalarda, Nevin Berktaş, savunmalarını sunmak için kendilerine verilen sürenin uzatılmasını talep etmiştir. Elif Çamyar ve avukatı duruşmaya katılmamıştır. Mahkeme istenen uzatmayı vermiş, bir sonraki duruşmada başvuranların hazır bulunup, son savunmalarını vermelerini istemiştir.

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, 7 Kasım 2001 tarihinde, başvuranların savunmalarını dinlemiştir. Başvuranlar suçsuz olduklarını ileri sürmüş, kitapta daha çok Türkiye'deki faşist politikaları ve özellikle cezaevleri sistemi hakkındaki görüşlerini açıkladıklarını savunmuşlardır. Ayrıca kitap yayını nedeniyle devlet güvenlik mahkemesi tarafından yargılanmalarının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 6. ve 10. maddelerini ihlal ettiğini ileri sürmüşlerdir. Bu duruşmanın ardından, Devlet Güvenlik Mahkemesi kararını vermiş, başvuranları yasadışı silahlı TIKB (Bolşevik) örgütüne yardım ve yataklık yapmak suçundan Türk Ceza Kanunu'nun mülga 169. maddesi uyarınca mahkum etmiştir. Mahkeme başvuran Elif Çamyar'ı 4.152.330.000 Türk Lirası (TRL) para cezasına çevrilebilir biçimde, üç yıl dokuz ay hapis, başvuran Nevin Berktaş'ı ise, TIKB (Bolşevik) örgütüne üye olmaktan aldığı mahkumiyet göz önünde bulundurularak dört yıl dört ay on beş gün hapis cezasına

çarpıtmıştır. Devlet Güvenlik Mahkemesi kitabın belirli paragraf ya da sayfalarına atıfta bulunmamış, mahkumiyet kararını kitabın bütün olarak incelenmesine dayanarak vermiştir.

- **Temyiz davası**

Başvuranlar 8 ve 12 Kasım 2001 tarihli dilekçelerle yukarıdaki karara itiraz etmişler ve Yargıtay'dan duruşma yapmasını talep etmişlerdir. Yargıtay Nevin Berktaş'la ilgili olarak bir duruşma yapmaya karar vermiş ancak Elif Çamyar'ın talebini, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 318. maddesi kapsamındaki koşulları yerine getirmediği gerekçesiyle reddetmiştir.

Yargıtay, 4 Nisan 2002 tarihinde, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin kararını duruşma yapmadan onamıştır. Nevin Berktaş ve temsilcisinin duruşmaya katılmadığını ve katılmama gerekçelerini mahkemeye bildirmediğini kaydetmiştir. Cumhuriyet Başsavcısının Yargıtay'a bildirdiği görüşü başvuranlara bildirilmemiştir.

Yargıtay'ın kararı, 26 Nisan 2002 tarihinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Sekreteryası'na iade edilmiştir.

- **İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin nihai kararı yeni Türk Ceza Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ışığında yeniden incelemesi**

Başvuranlar 10 Ocak 2004 tarihinde davalarının, İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 13 Ocak 2005 tarihinde yürürlüğe girecek (5237 sayılı) yeni Türk Ceza Kanunu'nun ışığında yeniden incelenmesini talep etmişlerdir. Ayrıca mahkemeden cezalarının infazını ertelemesini talep etmişlerdir.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 29 Haziran 2007 tarihli kararda, öncelikle hangi kanunun başvuranların lehinde olduğunu belirlemiştir. Başvuran Elif Çamyar Türk Ceza Kanunu'nun mülga 169. maddesi kapsamında mahkum olduğu ve mahkumiyeti para cezasına çevrildiği için, eski kanunun başvuran Çamyar'ın lehine olduğu kararına vardığını, öte yandan, yeni değişiklikler uygulanmış olsaydı, Çamyar'ın en az bir yıl hapis cezasına çarptırılacağı ve bu cezanın para cezasına çevrilemeyeceği kararına varmıştır.

Başvuran Nevin Berktaş'a ilişkin olarak, mahkeme, yeni Türk Ceza Kanunu'nun hükümlerinin başvuran Berktaş'ın lehine olduğu sonucuna varmıştır. Berktaş'ı 3713 Sayılı Kanun'un 7(2) maddesi kapsamındaki suçtan mahkum etmiştir. Mahkeme, yeni Türk Ceza Kanunu'nun 62. maddesi kapsamında uygulanan cezayı 1/6 oranında düşürdükten sonra, başvuran Berktaş'ı on ay hapis, 416 TL para cezasına çarptırmıştır. Başvuranlar karara itiraz etmiştir.

Yargıtay, belirlenemeyen bir tarihte, başvuran Elif Çamyar ile ilgili kararı, ön ödeme ihtarının başvurana bildirilmemesi sebebiyle bozmuştur. Başvuranın işlediği suçun, 3713 Sayılı Kanun'un 5532 Sayılı Kanun'la değiştirilen 7(2) maddesi çerçevesine girdiğini ve sözkonusu hükmün para cezası ve ön ödeme gerektirdiğini kaydetmiştir.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi 18 Aralık 2009 tarihinde, başvuran Elif Çamyar'ı, eski Türk Ceza Kanunu'nun 169. maddesi kapsamında mahkum edip, üç yıl dokuz ay para cezasına çarptırmıştır. Ağır Ceza Mahkemesi, eski Türk Ceza Kanunu'nun, para cezasına dönüştürülebilecek daha hafif bir ceza öngördüğü için başvuran Elif Çamyar'ın lehine olduğunu yinelemiştir. Dolayısıyla, yeni değişiklikler ışığında, mahkeme başvuran Elif Çamyar'ın hapis cezasını 4095 TL'lik (yaklaşık 2000 Euro) para cezasına çevirmiştir. Mahkeme, başvuran Elif Çamyar ve avukatının duruşmaya katılmadıklarını ve ön ödemeyi de yapmadıklarını kaydetmiştir.

Başvuran Elif Çamyar 26 Ocak 2010 tarihinde karara itiraz etmiştir. Dava Yargıtay'da derdest haldedir.

HUKUK

I. AİHS’NİN 10. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, bir kitabın yayınlanması nedeniyle mahkum edilmelerinin AİHS’nin 10. maddesi kapsamında düşünce özgürlüğü haklarını ihlal ettiğinden şikayetçi olmuştur.

Hükümet bu sava itiraz etmiştir.

A. Kabuledilebilirliğe ilişkin

Hükümet, başvuranların, ifade özgürlüğü hakkına ilişkin itirazda bulunmamaları nedeniyle, AİHS’nin 35/1 maddesi kapsamında iç hukuk yollarını tüketmediklerini iddia etmiştir. Ayrıca başvuranlar AİHS’nin 34. maddesi kapsamında mağdur olduklarını da iddia edemezler.

Başvuranlar Hükümet’in savlarına itiraz etmiştir.

AİHM, başvuranların haklarında yapılan suçlamaları reddettiklerini, özellikle 7 Kasım 2001 tarihli duruşmada, davanın AİHS’nin 6 ve 10. maddeleri kapsamında korunan haklarını ihlal ettiğini savunduklarını kaydeder. Bu nedenle AİHM, davayı temyize kadar götürüp Yargıtay’a şikayetlerini sunan başvuranların, iç hukuk yollarını tükettikleri biçiminde değerlendirilebilecekleri kanısına varır. Ayrıca, ulusal mahkemelerin verdiği mahkumiyet kararlarında, 10. madde kapsamında teminat altına alınmış haklarının ihlalinin kurbanı olduklarını da iddia edebilirler. AİHM, Hükümet’in iç hukuk yollarının tüketilmesine ve başvuranların mağdur statüsüne ilişkin itirazını reddeder.

AİHS’nin 35. maddesinin 3. fıkrası çerçevesinde bu şikayetin dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca başka bir gerekçe altında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder. Bu nedenle şikayet kabuledilebilir niteliktedir.

• Esas

• *Tarafların savları*

Başvuranlar, sözkonusu kitabın yayınlanmasına ilişkin verilen mahkumiyet kararının, amaçlarının yalnızca sözkonusu cezaevi sistemini eleştirmek olduğu için, haklı olmadığını iddia etmiştir. Başvuranlara göre, makamlar, mahkumiyet kararını, kitabın 39. sayfasındaki “Kürtlerin özgürlük savaşı” ifadesi nedeniyle vermişlerdir. Bu nedenle müdahale, basın ve ifade özgürlüğü önünde yeni bir engeldir.

Hükümet, başvuranların ifade özgürlüğü hakkına yapılan müdahalenin, 10. maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki hüküm çerçevesinde haklı olduğunu ileri sürmüştür. Kitabın içeriğinin nefret ve kin ortamı yarattığını ve terör suçunu övdüğünü savunmuştur. Hükümet’e göre, başvuranlar hakkında alınan tedbirler, makamların takdir yetkisine girmektedir ve 10. maddenin ikinci fıkrası kapsamında haklıdır.

• *AİHM’nin değerlendirmesi*

AİHM, başvuranların mahkumiyeti ve cezasının, 10/1 madde kapsamında güvence altına alınan ifade özgürlüğü hakkına müdahale teşkil ettiğinin taraflar arasında ihtilaflı olmadığını kaydeder. Ayrıca bu müdahalenin kanunen öngörüldüğü ve 10/2 madde

çerçevesinde suçu önlemek gibi meşru bir amaç güttüğü konusunda da itiraz bulunmamaktadır. Mevcut davada, konu, müdahalenin “demokratik bir toplumda gerekli” olup olmadığıdır.

- **Genel ilkeler**

AİHM, 10. maddeye ilişkin kararında öngörülen ilkeleri yineler (özellikle bkz. *Handyside - İngiltere*; *Şener - Türkiye*, 26680/95; *İbrahim Aksoy - Türkiye*, 28635/95, 30171/96 ve 34535/97; *Lingens - Avusturya*; *Fressoz ve Roire - Fransa* [BD], 29183/95 ve *Kuliš - Polonya*, 15601/02).

AİHM, yukarıda belirtilen kararlarda mevcut ilkelerin, dergilerden başka, genel olarak kitapların veya yazılı metinlerin yayınlanması için de geçerli olabileceği kanısına varır (bkz. *Association Ekin - Fransa*, 39288/98). Mevcut davayı yukarıda belirtilen ilkeler ışığında inceleyecektir.

- **Yukarıda belirtilen ilkelerin mevcut davanın olaylarına uygulanması**

AİHM, başvuranların terörist bir örgüte yardım ve yataklık yapmak ve bir kitabın yayın ve dağıtımını yaparak bu örgütün propagandasını yapmaktan mahkumiyet giydiğini kaydeder. Başvuranlardan biri kitabı yayınlayan yayınevinin sahibi, diğeri ise sözkonusu kitabın editörü ve yazarı olduğundan, sözkonusu müdahale, siyasi demokrasinin düzgün işleyebilmesinin sağlanmasında basına düşen önemli rol kapsamında da değerlendirilmelidir (bkz. *Lingens* ve *Fressoz ve Roire*). Basın, koyulan sınırları, *inter alia*, devletin, şiddet tehdidine karşı veya kargaşa veya suçun önlenmesi için, ulusal güvenlik veya toprak bütünlüğü gibi hayati çıkarlarının korunması adına aşmamalıdır. Ne var ki, bölücülük de dahil olmak üzere, siyasi konularla ilgili bilgi ve görüş açıklamak basına düşer. Basının bu tür bilgi ve düşünceleri açıklama görevi bulunurken; halkın da bunları alma hakkı vardır. Basın özgürlüğü, halka, siyasi liderlerin görüş ve duruşlarını öğrenme ve bunlar hakkında fikir edinme yönünde en iyi araçlardan biridir (bkz. *Sürek - Türkiye* (no. 1) [BD], 26682/95).

Davanın olaylarına dönecek olursak, AİHM, sözkonusu kitabın, gerçek olaylardan, yani başvuran Nevin Berktaş ile TIKB (Bolşevik)’le bağlantısı olan diğer kişilerin kişisel deneyimlerinden esinlenilmiş makalelerden derleme olduğunu kaydeder. Bütün olarak incelendiğinde, kitabın, Türk cezaevi sistemine ciddi eleştiriler getirdiği anlaşılmaktadır. Kitapta anlatılan anekdotlar, güvenlik güçlerinin tutuklulara uyguladıkları kötü muamele ve baskıya yoğunlaşmakta olup, anlatılanlar okuyucunun zihninde tutukluların cezaevinde maruz kaldıkları adaletsizliğe karşı güçlü bir öfke duymasına yol açabilir. Ayrıca, “Cezaevleri ve sağlık” başlıklı makalede, doktor olan yazar, cezaevlerindeki genel koşulları eleştirmekte ve bunları insanlık dışı ve tutukluları aşağılayıcı nitelikte oldukları biçiminde değerlendirmektedir. Öte yandan, cezaevlerindeki koşulların iyileştirilmesi için makamlara yapıcı tavsiyelerde bulunmaktadır.

Bununla birlikte, kitapta ifade edilen belirli düşüncelerin de hayli tartışmalı olup, bazı okurlarca TIKB (Bolşevik) ile ilişkilendirilebilmesi de mümkündür. Kitap özellikle, “devrimcilerin” esaret, soykırım, faşizm, ulusal sömürü ve sınıf istismarıyla mücadelelerini yüceltmektedir. Bu nedenle AİHM, Türk makamlarının, cezaevlerinde veya ülkenin genelindeki ciddi rahatsızlığı alevlendirebileceği kanısında oldukları fikirlerin yayılması yönündeki endişelerini kaydeder.

Öte yandan, kitaptaki bazı bölümler hasmane bir tonda yazılmış olsa bile, AİHM, bu bölümlerin şiddete çağrıdan çok, cezaevlerinde gerçekleşen trajik olaylar ışığında meydana gelen derin üzüntünün ifadesi olduğu kanısındadır.

Ayrıca, Hükümet kitabın nefret ve kin ortamı yarattığı ve terör suçunu övdüğünü savunurken, ulusal mahkemeler, Hükümet’in sözkonusu müdahaleyi haklı göstermek için öne

sürdüğü savlara dayanmamaktadır. Diğer bir deyişle, ulusal mahkemeler, kitaptan, nefret ya da şiddete teşvik eder biçimde değerlendirilebilecek belirli bir bölüm ya da sayfaya atıfta bulunmamış, başvuruların mahkumiyetini kitabın bütün olarak değerlendirilmesine dayandırmışlardır.

Son olarak, AİHM, kitapta farklı kişiler tarafından yazılmış sözkonusu makalelerin, kitlesel medyanın tanınmış figürlerinin ifade ettiği fikirlerle karşılaştırıldığında, nispeten daha küçük bir okuyucu kitlesine ulaşacağını göz önünde bulundurur. Buna göre, bu durum, kitabın “kamu düzeni” üzerindeki olası etkisini büyük ölçüde sınırlar.

Belirtilenler doğrultusunda, AİHM, ulusal mahkemelerin başvuruları mahkum edip cezaya çarptırmak için verdiği gerekçelerin, başvuruların ifade özgürlüğüne yapılan müdahaleyi haklı çıkarmak için yeterli olmadığı kanısına varır.

Yukarıdakiler ışığında, AİHM, başvuruların mahkumiyetinin güdülen amaçla orantısız olduğu ve buna göre “demokratik bir toplumda gerekli” olmadığı kanısına varır.

II. AİHS’NİN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı’nın tebliğnamesinin kendilerine bildirilmediğinden ve bunun sonucu olarak karşı iddia öne sürme olanağından mahrum kaldıklarından şikayetçi olmuşlardır. Başvuranlar AİHS’nin 6. maddesine dayanmışlardır.

A. Kabuledilebilirliğe ilişkin

Hükümet, başvuran Nevin Berktaş’ın, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı’nın tebliğnamesinin okunduğu Yargıtay’da yapılan duruşmaya katılmadığı için, AİHS’nin 34. maddesi çerçevesinde mağdur statüsü bulunmadığını ileri sürmüştür.

Başvuran Nevin Berktaş bu iddiaya itiraz etmiştir.

AİHM, Hükümet’in benzer davalarda ileri sürdüğü benzer savları inceleyip, reddettiğini yineler (özellikle bkz. *Kabasakal ve Atar - Türkiye*, 70084/01). Mevcut davada, yukarıda belirtilen davada saptadığı bulgulardan sapmasını gerektirecek özel koşullar tespit etmez.

AİHS’nin 35. maddesinin 3. fıkrası çerçevesinde bu şikayetin dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca başka bir gerekçe altında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder. Bu nedenle şikayet kabuledilebilir niteliktedir.

• Esas

Hükümet, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı’nın tebliğnamesinin, temyizle ilgili karar vermekte Savcının görüşünü göz önünde bulundurmaksızın özgür olduğu için, Yargıtay’ı bağlayıcı olmadığını belirtmiştir. Ayrıca, başvurular ya da avukatlarının dava dosyasına bakıp evrakları inceleme hakları bulunduğunu ileri sürmüştür. Son olarak, Hükümet, 27 Mart 2003 tarihli son değişiklik nedeniyle, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun artık, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı’nın tebliğnamesinin taraflara gönderilmesini öngördüğüne işaret etmiştir.

Başvuranlar iddialarını sürdürmüştür.

AİHM, *Göç - Türkiye* davasında aynı mağduriyeti incelediğini, AİHS’nin 6/1 maddesinin ihlal edildiğini tespit ettiğini ([BD], 36590/97) kaydeder. Bu kararda AİHM, Cumhuriyet Başsavcısı’nın görüşlerinin niteliği ile başvurana cevaben yazılı görüş sunma

fırsatı verilmediğini göz önünde bulundurarak, başvuranın çekişmeli yargılama hakkına müdahale edildiğine karar verir.

AİHM mevcut davayı incelemiş, belirtilen davada tespit ettiği bulgulardan sapmasını gerektirecek herhangi özel bir koşul saptamamıştır.

Buna göre, AİHS'nin 6/1 maddesi ihlal edilmiştir.

III. AİHS'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİA EDİLEN DİĞER MADDELERİ

Başvuranlar AİHS'nin 6/1 maddesi kapsamında, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından yargılanmadığından ve Yargıtay'da sözlü duruşma yapılmadığından şikayetçi olmuştur. Ayrıca, Devlet Güvenlik Mahkemesi, Cumhuriyet Savcısı'nın iddianamesine karşı ilk savunmalarını hazırlamaları için süreyi uzatmayı reddettiğinden, AİHS'nin 6/3(b) maddesinin teminat altına aldığı haliyle savunmalarını hazırlamaları için yeterli zaman ve olanakları olmadığını iddia etmişlerdir.

AİHM, elindeki bilgi ve belgeler ışığında, başvuranların savlarının, AİHS veya Protokollerinde öngörülen hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği yönünde hiçbir emare ortaya koymadığı kanısındadır. Dolayısıyla başvurunun bu kısmının açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle AİHS'nin 35. maddesinin 3. ve 4. fıkraları çerçevesinde kabuledilmez olduğunu belirtir.

IV. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

• Tazminat

Başvuranlar 50.000'er Euro manevi tazminat talep etmişlerdir. Maddi tazminat olarak ise sırasıyla 27.300 Euro ve 60.500 Euro talep etmişlerdir.

Hükümet, AİHM'den, başvuranların iddialarını destekleyici hiçbir delil sunmamaları nedeniyle maddi tazminata hükmetmemesini talep etmiştir. Hükümet ayrıca manevi tazminat talebinin de lüzumsuz olduğu, bu nedenle kabul edilmemesi gerektiği kanısındadır.

AİHM, başvuranların, mahkumiyetlerinin yol açtığı zararı değerlendirip hesaplamasını yapmaya yarayacak hiçbir delil sunmadığını gözlemler. Öte yandan, mevcut davada tespit edilen ihlallerin niteliğini göz önünde bulundurarak, hakkaniyete uygun surette, başvuranların her birine 15.000'er Euro manevi tazminat ödenmesinin uygun olduğu kanısındadır.

• Yargılama gideri

Başvuranlar AİHM'de meydana gelen mahkeme masrafları için 5000 Euro talep etmişlerdir.

Hükümet dayanaksız olduğu gerekçesiyle bu talebi reddetmiştir.

AİHM'nin içtihadına göre, yargılama giderleri, ancak gerçekliği ve gerekliliği kanıtlandığı ve makul bir meblağ olduğu takdirde başvurana geri ödenir. Bu davada, başvurular, talep ettikleri masrafların gerçekten yapıldığını ispat etmemişlerdir. Özellikle, fatura, makbuz, sözleşme, ücret anlaşması ya da avukatların dava için harcadıkları mesainin ayrıntısı gibi kanıt niteliğinde evraklar sunmamışlardır. Buna göre AİHM bu başlık altında tazminat ödenmemesine hükmeder.

C. Gecikme Faizi

AİHM, gecikme faizinin, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi faiz oranına üç puanlık bir artış eklenerek belirlenmesini uygun görmektedir.

AİHM YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYANARAK, OYBİRLİĞİYLE

- AİHS'nin, başvuruların ifade özgürlüğü hakları ile Cumhuriyet Başsavcısı'nın tebliğnamesinin kendilerine bildirilmemesine ilişkin şikayetlerinin *kabuledilebilir*, başvurunun geri kalanının *kabuledilemez olduğuna*;
- AİHS'nin 10. maddesinin *ihlal edildiğine*;
- Cumhuriyet Başsavcısı'nın tebliğnamesinin başvurulara bildirilmemesinin sonucu olarak AİHS'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının *ihlal edildiğine*;
- (a) Savunmacı Devlet'in, başvurulara, AİHS'nin 44. maddesinin 2. fıkrası uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme gününde geçerli olan kur üzerinden Türk Lirasına çevrilmek üzere, her türlü vergi ve kesintiden muaf tutularak, 15.000'er Euro (on beş biner Euro) manevi tazminat *ödemesine*;
- (b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten ödemenin yapılmasına kadar geçen süre için, sözkonusu meblağlara, Avrupa Merkez Bankası'nın anılan dönem için geçerli olan marjinal kredi faiz oranına üç puanlık bir artış eklemek suretiyle belirlenecek basit faiz *uygulanmasına*;

5. Başvuranların adil tazmin taleplerinin kalan kısmının *reddine*,

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar İngilizce hazırlanmış, AİHM İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 15 Şubat 2011 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Françoise Elens-Passos
Zabıt Katibi

Françoise Tulkens
Başkan